

Pomóż zachować naszą przeszłość dla przyszłości

Odpowiedzialne wykrywanie metali może pomóc nam zrozumieć przeszłość. Często obiekty znalezione przez detektor są jedynym dowodem ludzkiej aktywności, lecz jeżeli zostaną usunięte z miejsca znalezienia bez właściwego udokumentowania, dowód ten może zostać utracony. Znalazcy powinni więc postępować zgodnie z *Normami postępowania w zakresie odpowiedzialnego wykrywania metali na terenie Anglii i Walii* (*Code of Practice for Responsible Metal Detecting in England and Wales*) i rejestrować swoje znaleziska przez Program na Rzecz Zabytków Przenośnych (**Portable Antiquities Scheme**, w skrócie **PAS**).

PAS rejestruje znaleziska odkryte przez osoby prywatne w celu pogłębienia wiedzy o archeologii Anglii i Walii. Baza danych jest dostępna publicznie przez stronę finds.org.uk/database i każdy może z niej skorzystać, chociaż niektóre informacje, jak dokładne miejsce znaleziska, są zastrzeżone dla osób oficjalnie prowadzących badania.

Program zatrudnia 40 regionalnych reprezentantów (łączników - Finds Liaison Officers, w skrócie FLOs), rozlokowanych na terenie całej Anglii i Walii. Ich zadaniem jest współpraca ze znalazcami i rejestrowanie ich znalezisk. Aktualne dane kontaktowe wszystkich pracowników można znaleźć pod adresem finds.org.uk/contacts.

Łącznicy chętnie dokonają oględzin wszystkich Państwa znalezisk archeologicznych i monet, ale muszą być selektywni w ich rejestracji. Znalezione obiekty zostaną od Państwa wstępnie wypożyczone, lecz zwrócimy je po identyfikacji i rejestracji. Ważne jest, aby podać dokładne współrzędne geograficzne miejsca, w którym obiekty zostały znalezione (zgodnie z National Grid Reference, z dokładnością do co najmniej 6 cyfr), gdyż bez wskazanej lokacji posiadają one niewielką wartość archeologiczną.

Zgodnie z Prawem o Skarbie z 1996 roku (Treasure Act 1996) znalazca ma obowiązek zgłosić każdy znaleziony obiekt, który potencjalnie może uznany być za Skarb (definicję znaleźć można na stronie [//finds.org.uk/treasure](https://finds.org.uk/treasure)). Z reguły znaleziska takie zgłaszane są do odpowiedniego regionalnego łącznika, który może doradzić i pomóc na dalszych etapach procesu.

Prawo przewiduje pierwszeństwo zakupu Skarbu przez narodowe i lokalne muzea dla dobra publicznego. Jeżeli to się stanie, wypłacana zostaje nagroda, która zwykle podzielona zostaje pomiędzy znalazcę oraz właściciela ziemi, na której znaleziono obiekt. Nagrody zostają ustalone zgodnie z ceną rynkową przez Sekretarza Stanu, któremu doradza niezależna komisja ekspertów (Treasure Valuation Committee). Znalazcy i właściciele ziemi często zrzekają się prawa do nagrody, tym samym zezwalając muzeom nabyć znaleziska o niższej cenie lub bezpłatnie.

Zgodnie z prawem znaleziska archeologiczne nie mogą opuścić terenu Zjednoczonego Królestwa bez **licencji eksportowej**, która wymagana jest dla wszystkich obiektów starszych niż 50 lat. Złożenie wniosku o licencję jest obowiązkiem osoby eksportującej; przy wypełnianiu wniosku zaleca się wskazanie numeru referencyjnego z bazy danych PAS (więcej informacji na stronie www.artscouncil.org.uk/export-controls/export-licensing).

Program PAS jest koordynowany przez British Museum - Portable Antiquities & Treasure, British Museum, London, WC1B 3DG. Tel: 0207 323 8611. Email: info@finds.org.uk.